

ACC. N:R M. 14465:1-3.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Marianne Gottfrids*
Härad: *Albo* Berättare: *August Månsson*
Socken: *Björösarp* Berättarens yrke: *lantbr.*
Uppteckningsår: *1955* Född år *1884 i Björösarp*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-3. Lu F 73

Skolan. Den första skolan här i trakten var i Skumparp. Därifrån var ju den riksdagsman, som ordnade skolväsendet, Nils Månsson. Han var från början dräng.

Den första sortens skola var den s.k. kringgångsskolan. År 1876 byggdes skolan i Åkarröd. Där fick de äldsta hjälpa till att undervisa de yngre, som fick ställa sig i en ring runt omkring. Måhända inte platsen räckte till för dem att sitta.

Post. Aftonbladet var på den tiden en veckotidning. Ystads Allehanda har vi haft sedan 1899. Vi var två om den. År 1900 anställdes en postman, som vi själva fick avlöna. Han gick tre dagar i veckan. Om man kunde hålla postman i tre år så övertog Postverket avlöningen.

Fest. Festerna hölls i hemmen. Västerma hade då "förning" med sig. Så sent som 1918 bestod förningen vid en begravning av bl.a. 28 tårtor och en mängd höns.

Bruket att använda hotell har inte alls varit ~~vänligt~~ vanligt här. Det är bara på de sista tio åren som det kommit i fråga. År 1937 byggdes Brösarps bygdegård, men där är det bara lokalen som hyrs ut.

När man bjöd till bröllop eller begravning brukade det ofta ske med biljetter, ~~men~~ redan på 90-talet, men annars skedde inbjudningen muntligt.

Väg. De allmänna vägarna var uppdelade i lotter, där varje gård fick sköta sin. En gång om året hölls vägstämma, där röstning skedde efter fyrktal (100 kronors taxerad inkomst). År 1919 övertog staten skötseln delvis.

När vägen förbättrades medförde detta stora förändringar inom jordbruket. Då kunde man nämligen köra hit kalk, varav följde odling av betor, rödklöver och vallgräs 1920-30. Det fanns ingen som märglade här. Jag körde själv mangel från ett ställe, men vägarna var dåliga så det blev alldeles för dyrt och för arbetsamt.

Maskiner. Den första slåttermaskinen inköptes i Brösarp 1903. 1905 köptes en begagnad från slätten kring Hälsingborg. Sedan köptes en från Lövestad. 1921 inköptes en självavläggare. Den hade flera gårdar tillsammans. Innan hade allting huggits med lie. Självbindaren kom 1929-30. Men här fanns de som ändå använde lie.

Det första lantbruksmötet hölls i Brösapp 1903. Det som väckte uppmärksamhet var ett par stora ardennerhästar, som importerats från Belgien. Där fanns också nya plogar. En sådan köptes av en gård här i närheten. Förut använde man svängplogar. På dessa fick man själv reglera djupet. Det var dessa som efterträtt årdret.

~~Sedan~~ Bruket att tröska med plejel upphörde, då det s.k. saxverket inköptes. Det jag minns kom från Tyskland. Efter detta kom Piggaverket omkring 1895. Detta var tillverkat i Simrishamn.

ACC. N:R M. 14465:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Emigration. Omkring 1900 fanns här inte så mycket arbete. Många emigrerade till Amerika. De som redan var där skröt ofta med hur bra de hade det där. På 1860-70-talen hade ångbåtsbolagen agitatorer ute för att värva folk.

De flesta av dem som hade rest till Amerika kom emellertid tillbaka.